

GÜÇLÜ OLDUĞUMUZ İÇİN
BİZİM BAŞIMIZA GELDİ

Thibault Bérard

GÜÇLÜ OLDUĞUMUZ İÇİN BİZİM BAŞIMIZA GELDİ
THIBAULT BÉRARD

Özgün Adı: Il Est Juste Que Les Forts Soient Frappés

© Editions de l'Observatoire / Humensis, Il est juste que les forts soient frappés, 2020

© 2020 YAN PASAJ YAYINEVİ, İSTANBUL, TÜRKİYE

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

ISBN: 978-605-74632-6-5

Baskı: Ekim 2022

Çeviri: Gülşah Ercenk

Editör: Hevdan Sönmez

Redaksiyon: Gözde Sayınsoy

Son Okuma: Tuğçe Özdil Sarıkaya

Sayfa Tasarım: Bahadır Erşık

Kapak Tasarım: Füsun Turcan Elmasoğlu

Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnş. San. ve Tic. A.Ş.

Mahmutbey Mh. Devekaldırımı Cd. 2622 Sk.

Güven İş Merkezi No: 6/13 Bağcılar/İstanbul

Sertifika No: 52729

YAN PASAJ YAYINEVİ

Acıbadem Mh. Acıbadem Cd. 124/10

Kadıköy/İstanbul Sertifika No: 49450

info@yanpasaj.com

www.yanpasaj.com

GÜÇLÜ OLDUĞUMUZ İÇİN BİZİM BAŞIMIZA GELDİ

Thibault Bérard

Çeviren: Gülşah Ercenk

YAN | PA
SAJ

Thibault Bérard 1980 yılında Paris'te doğdu. Edebiyat okuduktan sonra gazetecilik ardından editörlük yaptı. 13 yıldır Sarbacane Yayınevi'nde roman bölümü sorumlusu olarak çalışmaktadır. *Güçlü Olduğumuz İçin Bizim Başımıza Geldi* yazarın ilk romanıdır.

Gülşah Ercenk 1991 yılında Hacettepe Üniversitesi Fransız Dili Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Cezayir Büyükelçiliğinde çevirmen, Paris Türk Büyükelçiliğinde büyükelçi sekreteri olarak çalıştı. Farklı yayınevlerine Fransızcadan Türkçeye kitaplar çevirdi. Hâlen Kanada'da yaşayan Ercenk, anaokulu öğretmenliğiyle birlikte çeviri yapmaya devam etmektedir.

Barbara'ya ve Brune'e.

“Evinize hoş geldiniz Bay Bailey.”

Frank Capra, *Şahane Hayat*

Birinci Kısım
Öncesi

1

Vloush!

Sanırım siz de bana katılırsınız: Bu hayatta herkesin istediği şey ardından bir iz bırakmaktır, değil mi? Ebediyete kadar unutulmamak?

Ama size şimdi burada, bu sayfalarda, hatta hemen ilk sayfadan itibaren inanılmaz bir şey açıklayacağım. Hazırsanız büyük haberi veriyorum arkadaşlar: Ölüncü herkesin tek amacı kesinlikle bunun tam tersi oluyor, yani yaşayanlar tarafından unutulmak. O ebedi huzura, yüzyıllardır kulaklarımızı çalınan duyuların ve ruhun mutlak istirahatine nihayet erişmek için *öncesi* ile bütün bağı koparmak.

Kabul edin ki bu her şeyi değiştiriyor.

Aslında benim de bunu anlamam uzun sürdü; nihayet anladığımda ise bunun sizin de kafanıza iyice girmesi için, “o gün” için (çünkü biliyorsunuz, bilmiyorsanız da şimdi öğreneceksiniz; bir gün sıra size de gelecek) sizlerle de paylaşmaya karar verdim. Bu karara iyice düşünerek vardım, zira sınıfın en üstündekiler bile bundan kaçamıyor. Ben bir genç kıyım, bir kadını, şimdiyse ölü bir kadını. 42 yaşında genç bir kadın. Bu, dramın büyüklüğü hakkında size bir fikir verecektir. Adımın ne olduğu önemli değil, adım söylemeye niyetli değilim ama Sarah diyelim, olur mu? Anlaştık.

Bazılarınızı hayal kırıklığına uğratacağımı bilsem de size ölüm hakkında hiçbir şey anlatamayacağımı en baştan itiraf etmem gerekiyor. Bunu istemediğimden değil. Sadece imkânsız olduğundan. Daha bir nebze olsun anlatmaya niyetlendiğim anda kelimelerle aramda âdeta beyaz bir ekran beliriyor. Biliyorum, anlatabilsem çok güzel olurdu. Ama geri kalanıyla yetinmeniz gerekecek ki geri kalanının da hiç fena olmayacağını umuyorum.

Bir kere şu bağ hikâyesi...

Anlamam bir hayli uzun zaman aldı, çünkü algısı hızlı bir kadın değilim. Bütün parçaları birleştirmem hep zaman alır.

İlk yapmanız gereken şey çok, çok, çok...yosunlu bir şey düşünmek. Biraz tuhaf bir kelime oldu, ama aklıma gelen tek kelime bu: yosunlu. Geniş, sonsuz geniş ve yosunlu. Bu sonsuz geniş ve yosunlu şeye tamamen bulanıp içinde yüzüyorsunuz ve her şey –ama kesinlikle her şey– bir sabun köpüğünden daha hafif, tamam mı? İçinde kulaç atıyorsunuz ve bütün bedeninizde ürpertiler hissedip gülüyorsunuz (aslında hayır, gülmüyorsunuz, buna titremeli flaşlar demek daha doğru olur; sanki biri hapşırıncaya kadar beyninizi gıdıklıyormuş gibi).

Ve kendinizi çok iyi hissediyorsunuz. Kendinizi hiç olmadığınız kadar iyi hissediyorsunuz, denizanasısınız. Evet, bu hiç fena değil, denizanasısınız.

Birdenbire demirden bir el sizi saçlarınızdan yakalayıp “Vloush!” diye arkaya doğru çekiyor ve bütün bedeninizin parça parça, boğum boğum bir küvetin deliğinden geçtiğini hissediyorsunuz. Sonra birden bütün sabun köpüğü hafifliği yok oluyor, sadece yukarı doğru çekilme, rahatsızlık ve sertlik hissediyorsunuz; her şey bittiğinde bir hücrenin ılık ve kaygan zeminine kışüstü düşüyorsunuz.

Daha kolay anlayabilmeniz için küvet ve hücreden bahsettim. Herkesin hayal etme biçimi farklı olsa gerek. Benim durumumda demirden el beni karanlık, nemli, penceresiz bir odanın ortasına bırakıverdi. İnanılmaz kasvetli bir oda.

Başımı çevirip bakınca buranın odadan ziyade bir niş veya kilden bir mağara olduğunu anlıyorum. Ayrıca buranın, aralarında, içine kimsenin ayak parmağını dahi sokmak isteyeceği simsiyah bir nehir akan farklı kilden mağaraları ve nişleri birbirine bağlayan, sonsuz bir yer altı labirenti olduğunu da anlıyorum. Basık tavanlı, ışık geçirmeyen bir yer ve in cin top oynuyor.

Ve işte düşüncelerimi ve hatıralarımı burada, bu yerde toparlayıp bir araya getiriyorum.

Bizi bu hücreye hayattaki yakınlarımız getiriyor, bizi çok güçlü bir biçimde düşündüklerinde oluyor bu. Sözü ettiğim o demirden el, gözlerini neredeyse kör olacak kadar sımsıkı kapatıp “Neden?” yahut “Seni çok özledim” ve yine “Burada olmanı çok isterdim” diye sızlanan bir yakınımız oluyor.

Benim demirden elimin adı, Théo.

Ah, bu arada, Théo etimolojiye çok düşkün olduğundan aklıma geldi: Size Tanrı’dan veya Allah’tan ya da benzeri bir şeyden bahsetmemi beklemeyin benden*. Beyaz ekran. Daha önce de söylediğim gibi, bu çok güzel olurdu doğrusu.

Geri kalanı için bahisler hâlâ açık sevgili Pascal’cığım**.

Size ne Tanrı’dan ne de tünelin ucundaki ışıktan bahsedeceğim. Size Théo’dan bahsedeceğim. Ve kırk iki yıllık hayatım boyunca bana yakın olmuş, beni sevmiş bir sürü insandan...

* Théo, Yunanca Tanrı anlamına gelen Theos kelimesinden gelmektedir. (e.n.)

** Pascal’ın bahsi: Tanrı’ya inanıyorsanız ve Tanrı var ise kazancınız sonsuz olacaktır. Ama Tanrı’ya inanmıyorsanız ve Tanrı varsa ise o zaman sonsuz zararlı çıkacaksınız. Bu durumda inanmak daha akılcıdır. (e.n.)

Hatta Théo'dan bahsederken size orada olmadığım zamanlarda, ben uyurken veya başka bir yerdeyken, bensiz yaşamış olduğu anları da anlatacağımı söyleyebilirim. Çünkü işin güzel tarafı şu ki hücremde bütün anılarıma erişebildiğim gibi, onun varlığına da bir kapı açılıyormuşçasına Théo'nun anılarında da dolaşabiliyorum.

Ben bu duruma, yani hayatta bana en yakın olmuş insanın hayatını adım adım gezmeye, “Ölülerin Ayrıcalığı” adını veriyorum. Aksi hâlde elbette ufkum çok daha dar olurdu. Oysa ben her şeyin derinine inmeye niyetliyim, bunu yapmayı daima çok sevmişimdir.

Ama önce size biraz kendimden bahsedeceğim.

2

*Into My Arms**

Arabanın ön tamponu bacaklarımın iki santimetre ötesinde, dumanlar çıkararak duruyor. Kalbim bir *black metal* konserindeki bas davul gibi gürültüyle vuruyor ve kafamın içi allak bullak. Kulaklarım çınlıyor. Bayılmak için çok uygun bir an, ama tuhaf bir şekilde bir şey bayılmama engel oluyor ve ben motoru hâlâ çalışır hâldeki bu arabanın önünde ayakta dikilmeye devam ediyorum. Sanırım çok uzun bir süredir kendimi paramparça hissettiğim için her şeye rağmen *dayanma* alışkanlığı geliştirdim. Yirmi yaşındayım ve az daha ölüyordum.

Arabanın ön camının arkasında güzel yüzlü bir kadın, dehşet ve şaşkınlık dolu gözlerle bana bakıyor. Şok geçiriyor.

“Bir şeyiniz yok ya? İyi misiniz, bir şeyiniz yok ya?”

Arabanın kapısını çarparcasına kapatıp yanıma geliyor. Bense bacaklarım kasılmış, kollarım hafif teatral bir pozisyonda iki yana açılmış şekilde olduğum yerde durmaya devam ediyorum. Şimdi o darmadağınık siyah saçlarımı, kot pantolonlu ve siyah deri ceketli asi ergen kılığımı, hafif saftirik hâlimi yeniden görünce kendimi bir hayli sevimli buluyorum. Varda'nın *Sans Toit Ni Loi*** filmindeki Sandrine Bonnaire'e

---

* Nick Cave & The Bad Seeds'in bir şarkısı. (*e.n.*)

** 1985 Fransız yapımı film. Türkçeye Yersiz Yurtsuz adıyla çevrilmiştir. (*e.n.*)

benziyorum, ki o zamanlar kendimi tamamen onda görüyordum; o, bendim.

Güzel yüzlü kadın usulca ellerini uzatıp iki kolumu sımsıkı kavradıktan sonra, kollarımı aşağı indirmeye zorluyor. O an, biraz önceki kadar dehşet içinde olmadığını fark ediyorum. Hatta inanılmaz derecede soğukkanlı. Bakır sarısı uzun kâkülü ve açık renk trençkotuyla Fransız bir aktris gibi vakur ve sert bir havası var. Ya da Alman bir aktris gibi.

“Bir an size çarpacağımı zannettim,” diyor.

Sesi boğuk, neredeyse öfkeli. Buna şaşırdığımı söylemeliyim, insanlarda bu tür tepkiler uyandırmaya hiç alışık değilim.

Bu arada kollarımı aşağı indirmeyi başardı, kollarım şimdi serçe bedenimdeki sıska bacaklarımın iki yanında öylece duruyor.

“Kendinizi yolun ortasına atmak da ne oluyor?” diye söyleniyor, hiçbir tepki vermememe şaşırmadan.

Beni arabasına doğru götürüyor. Küçük bir çocukmuşum gibi bileğimden tutuyor. Şimdi düşününce aslında çocuk sayılırdım tabii.

“Bana denk geldiğiniz için çok şanslı olduğunuzu söylemeliyim. Reflekslerim çok güçlüdür. Haydi, şimdi gidip sizin için ne yapabileceğimize bakalım.”

Bazı durumlarda olgun kadınların yirmi yaşındaki yeni yetmelere hitap ederken kullandıkları o “tatlım” veya “güzelim” gibi aptal kelimeleri kullanmıyor. Olayları ele alış biçiminde profesyonel bir hava var.

“Binin, sizi ofisime götürüyorum. Buraya çok yakın. Yine çok şanslısınız!”

“Ofisinize mi?”

Birden güneş açmış gibi gülümsüyor.

“Ah, konuşuyorsunuz demek. Çok iyi, bu işimizi kolaylaştıracak.”

Bu kadarı da fazla artık.

“Durun bir dakika, hangi iş, siz neden bahsediyorsunuz? Kahretsin, beni rahat bırakın!”

Serçe dirseğimi arkaya çekip ne yöne doğru kaçabileceğimi kestirmek için etrafa hızlıca bir göz atıyorum. Sokakta kimse yok, yol kenarındaki bej veya griye çalan evlerin perdeleri sımsıkı kapalı, burası pazar günü bu öğle saatinde özellikle kasvetli, ama zaten her zaman böyledir.

“*Donfran, uğursuz şehir. Buraya öğlen gelen kişi, saat birde kendini asmış olur.*” Böyle bir slogana sahip bir şehri, en azından rengini daha ilk baştan belli ettiği için tebrik etmek lazım. Aşağı Normandiya, in cin top oynuyor. Çocukluğumun geçtiği, dört duvar arasında büyüdüğüm yer. Hafta sonu için annemle babamı görmeye gelmiştim, ama bu moralimi düzeltmeye yetmemişti.

“Tamam, bakın,” diyor, “kolunuzu bıraktım. Hiçbir kötü niyetim yok, tamam mı? Sıvışmak istiyorsanız serbestsiniz.”

Bu kelime yüzünden, bu alçak “sıvışmak” kelimesi yüzünden kalıyorum. Birden kendimi bir Godard filminde gibi hissediyorum; insanların sanki çok doğalmış gibi birbirlerine bu tarz repliklerle karşılık verdikleri bir ambiyans, “*Hızla sıvışmak lazım,*” daima çok sevmişimdir. Bir Godard filminde yaşayabilseydim kesinlikle daha az karanlık, daha az öfkeli bir tip olurum. Büyük olasılıkla güzel bir haziran öğleden sonrası, uğursuz şehir Donfran’da ailemi ziyarete geldiğim bir günde kendimi, önüme gelen ilk arabanın altına atmak istemezdim.

Ne kadar genç ve fazlaca terk edilmiş olursam olayım hayatın bir Godard filmiyle hiçbir alakası olmadığını biliyorum. Renkler hiçbir zaman o kadar canlı değil, komik veya tuhaf durumların altını çizen müzikler yok ve insanların ne oldukları çok belli.

Bayan Bakır Sarısı Kâkül, gülümseyerek tişörtümdeki cenaze levazımatçısı suratlı Nick Cave’i işaret ediyor:

“Bunu onaylayacağını hiç zannetmiyorum.”

“Ne?”

“Nick Cave. Bazen çok bunalım şarkılar söylese de yine de hayatı sevdiğini düşünüyorum.”

Sıktı artık, lanet olsun, tam ona yakamdan düşmesini, Nick Cave’i de sevdiğim bütün grupları da rahat bırakmasını, ona ya da başka kimseye ihtiyacım olmadığını, her şeyi berbat etmek istiyorsam beni rahat bırakmalarını söylemek üzereyken...

... tamamen çılgınca, anlaşılmaz bir şey yapıyor. Hatta gülünç de denebilir, ama o gün gülünç gelmediği gibi, bugün de sahneyi yeniden görünce gülünç gelmiyor.

Şarkı söylemeye başlıyor:

“And I don’t believe in the existence of angels. But looking at you, I wonder if that’s true.”*

Birdenbire, sokağın ortasında. Alçak sesle, usulca. Şarkı söylüyor. Evet, sanırım hafif bir Alman aksanı var.

Hayatta en çok sevdiğim şarkılardan biri bu. Çok hoş, ağır ve biraz da dramatik bir balat, ilahiyle ağıt arasında bir şarkı; ama şarkıyı söylerken yüzünde beliren o hafif alaycı sırıtış sayesinde duygusallıktan kurtulan tam bir Nick Cave şarkısı, ki buna bayılıyorum. Bu şarkıyı her dinleyişimde tüylerim diken diken oluyor. Burada, boğuk ve yumuşacık sesiyle gözlerimin içine bakarak bana en sevdiğim şarkıcının en sevdiğim şarkısını söyleyen bu kahrolası bakır sarısı kâküllü ve Alman aktrisi havalı kadının karşısında olmayı hiç mi hiç istemiyorum, ama aynı zamanda başka şansım da yok; başka bir tarafa bakamıyorum, sıvışamıyorum.

* (İng.) “Ve meleklerin varlığına inanmıyorum. Ama sana bakınca bunun doğru olup olmadığını merak ediyorum.” Nick Cave & The Bad Seeds’in “Into My Arms” şarkısından. (e.n.)

Şarkıyı benim için söylüyor, sadece benim için. Ona sabitlenmiş bakışlarımdan korkmadan, şarkıyı doğru söyleyip söylemediğini umursamadan, benim için söylüyor:

“But if I did, I would summon them together/ And ask them to watch over you/ To each burn a candle for you/ To make bright and clear your path.”*

Şarkıyı söylerken bir yandan da gülümsüyor. Benimse boğazım kurudu ve ona bakmak neredeyse dayanılmaz olmaya başladı; çünkü *biliyorum*, ardından gelecek olanı, söyleyeceği kelimeleri biliyorum.

“And to walk, like Christ, in grace and love/ And guide you into my arms.”**

Bir metronom düzeniyle başımı sallıyorum; bir kere, iki kere... Gözyaşlarıma, boğazımda oluşan yumruya ve hızlanan kalp atışlarıma engel olmak için bulduğum tek şey bu.

Ama engel olamıyorum. Yumruklarımı sıkıp tırnaklarımı etime batırıyorum, gözlerimi kaçırıyorum, arabanın az daha bana çarpacak olan titreşim hâlindeki tamponuna bakıyorum (Motoru durdurmamıştı).

Bakışlarımı yeniden ona çeviriyorum. Nakarattan önce biraz nefes alıyor, duymaktan korktuğum kelimelerden önce ve bunlar canımı çok acıtıyor.

Gözlerimi kapatıyorum. Birden beni ezen, boğan, diğerleri gibi yirmi yaşında neşeli bir genç kız olmamı yasaklayan her şey blok hâlinde kafamı dolduruyor.

Gözlerimi açıyorum. Bayan Bakır Sarısı Kâkül, yüzünde üzgün bir gülümsemeyle bana bakıyor; o da başını sallıyor.

---

* (İng.) “Eğer meleklerle inansaydım, hepsini biraraya toplardım. Ve sana göz kulak olmalarını, her birinin birer mum yakarak yolunu açmasını ve aydınlatmasını isterdim.” (e.n.)

** (İng.) “Ve İsa gibi sevgi ve zarafetle yürüyüp kollarıma yönlendirilmeni isterdim.” (e.n.)

Benimle aynı ritimde, ama aynı anlamda değil.

Usulca devam ediyor:

“Into my arms. Oh, Lord. Into my arms.”*

Gözyaşlarıma engel olamıyorum. Kahretsin, resmen fışkırıyorlar. Yanaklarım anında sıırılsıklam oluyor, yumruklarım sımsıkı kapalı ve bütün bedenim titriyor. Kendimi uzun bir hıçkırık gibi hissediyorum.

“Susun... susun artık.”

Ve susuyor; ama şarkı bittiği için, artık söyleyecek hiçbir şey kalmadığı için susuyor. Sonsuzluk kadar uzun bir süre göz göze kalıyoruz, iki aptal gibi. O, sana yaşattığım bu acı için üzgünüm, ama bunu senin iyiliğin için yaptım diyen azize edasıyla, bense salya sümük perişan hâlimle.

“İnanmayacaksınız ama ben psikoloğum,” diyor. “Film gibi, değil mi?”

Bunun üzerine başını yana eğip kollarını açıyor.

Kendimi kollarına atıyorum.

---

* (İng.) “Kollarıma, Tanrı’m, kollarıma.” Into My Arms şarkısından. (e.n.)